

AU COURANT

Driemaandelijks tijdschrift van de Vereniging van Kranten- en Tijdschriftenverzamelaars (VKTV)
ISSN: 0920-4180 Redactie: Paul Klein en Gerard Raven
Redactieadres: Thierensweg 15, 1411 EW Naarden, tel. 035-5389607, e-mail: redactie@vktv.nl

Hergebruik van de krant als materiaal – oud nieuws als statement in de kunst

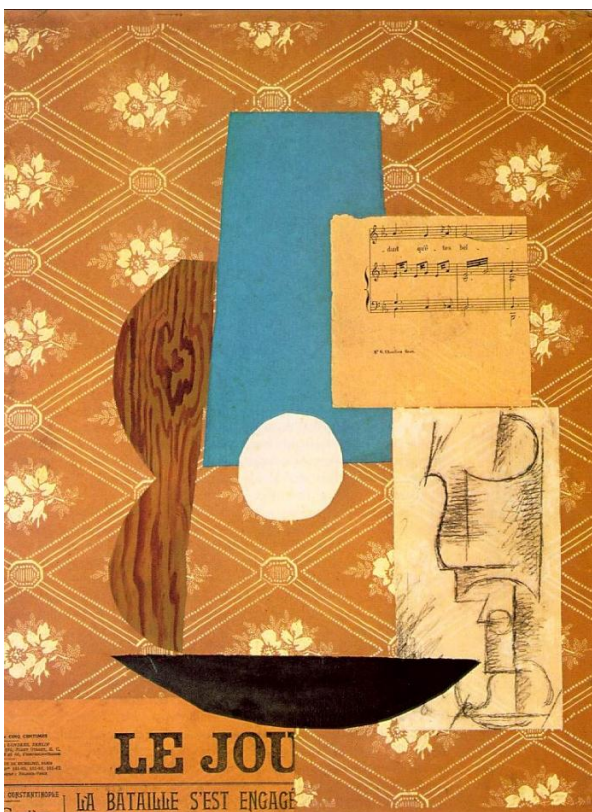
De tentoonstelling *Shock of the News* in Washington D.C. is allang voorbij, maar de prachtige catalogus van conservator Judith Brodie et al. raakt langzamerhand ook hier steeds meer bekend. Voor het boekomslag is een deel van Semen Fridliands *Die käufliche Presse in Foto-Auge* gebruikt (1929, National Gallery of Art Library, pag. 57). Deze catalogus, uitgegeven door Lund Humphries (ISBN 978-1-84822-121-5, 154 pag. op kunstdrukpapier), omvat niet alleen een overzicht van de tentoongestelde werken, alle met kranten als onderwerp, in de [National Gallery of Art](#), maar ook essays van gast-auteurs Sarah Boxer, Janine Mileaf, Matthew Witkovsky en Christine Poggi. Omdat de V.S. en het V.K.

Dit fraai verzorgde boek van het bureau [Staal&Duiker Ontwerpers](#) geeft originele en verrassende voorbeelden van gerecyclede kranten; de titel en de ondertitel spreken boekdelen. Het Harense ontwerpbureau van Koos Staal en Geja Duiker levert al 20 jaar teamwork en is bij het publiek bekend door zijn bijzondere relatie-uitgaven. Koos Staal is aan de Academie Minerva in Groningen opgeleid tot grafisch ontwerper. Deze uitgave van 2013 vloeit voort uit zijn professionele opdrachten (al sinds 1988) voor het ontwerpen van de basisvormgeving van tientallen dagbladtitels in binnen- en buitenland. *De krant van gisteren* is een privé-uitgave

vervolg *Shock of the News*

geen vaste boekenprijs kennen zoals wij hier wel, is de winkelprijs inmiddels gedaald tot circa € 40. Werken uit alle decennia van de twintigste eeuw zijn hier gepresenteerd (George Braque, Man Ray, Juan Gris, Willem de Kooning, Robert Rauschenberg, Joseph Beuys, John Cage, Laurie Anderson en 50 anderen). Tot de vroegste behoren Picasso's collages uit 1912. Patricia Leighton had 30 jaar geleden al precies uitgezocht welke kranten Picasso voor het merendeel van zijn tachtig collages uit de jaren 1912 en 1913 had gebruikt. De berichtgeving over de Balkanoorlog, die net een paar weken aan de gang was, vormde doorgaans het thema van Picasso's kranten-collages. Zijn eerste collage uit 1912, 'Gitaar, bladmuziek en glas', is hieronder afgebeeld. Wie goed kijkt, ziet een stukje titelpagina van de Parijse krant *Le Journal* van 18 november

Guitare, partition et verre, met *Le Journal* uit 1912 (McNay Art Museum, San Antonio, Texas, pag. 4)

1912, met de eerste woorden van de kop van het oorlogsbericht: "La bataille s'est engagée furieuse sur les lignes de Tchataldja" (=De strijd is hevig losgebarsten aan het front van Çatalca).

vervolg *De krant van gisteren*

(geen ISBN-nummer vermeld), met gecartonneerde omslag in grijs/oranje resp. oranje/grijs. Het boek telt 128 pagina's, is gedrukt op 52 g/m² courantdruk op de nieuwe krantenpers van BDU Media in Barneveld.

BDU werd in 1871 door Boonstra opgericht voor het uitgeven van de [Barneveldse Krant](#), een nog immer bestaand onafhankelijk dagblad. In deze economisch moeilijke tijden heeft BDU het aangedurfd nieuwe persen in gebruik te nemen.

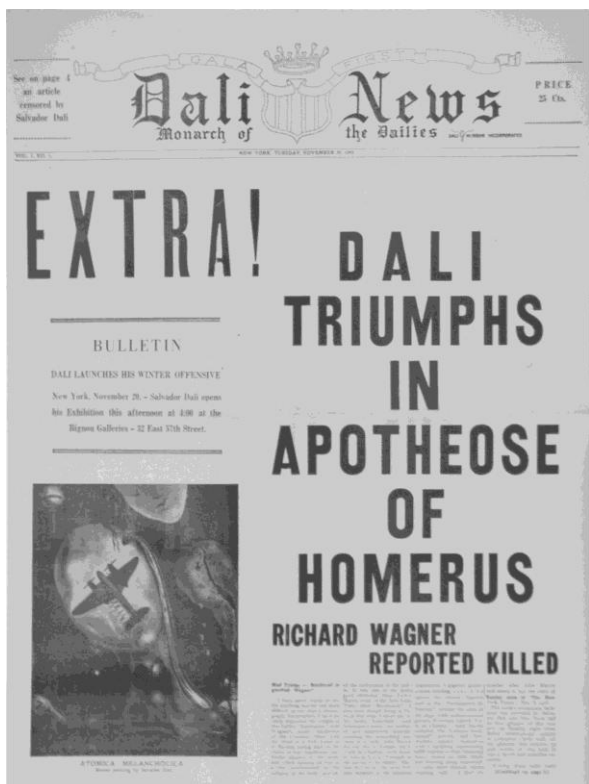
Over de BDU nog even het volgende: in het vorige nummer van *Au Courant* heeft u natuurlijk vergeefs gezocht naar het bericht dat het [Reformatorisch Dagblad](#) inderdaad per medio april 2013 als op één na laatste dagblad het broadsheet-formaat heeft verlaten. Die krant wordt sindsdien in tabloid gedrukt op die nieuwe pers van BDU in Barneveld. Met die omschakeling is *De Telegraaf* nog het enige dagblad in Nederland dat in het aloude broadsheet-formaat wordt gedrukt.

[Bas Zwigman](#) en [Bob Bouwense](#) wonnen de ontwerpwedstrijd 'Ode aan het papier', met dit omslag van de vpro-gids #1 van 2011 (pag. 86).

vervolg *Shock of the News*

De satire van dadaïst John Heartfield (ware naam: Helmut Herzfeld) wordt toegelicht in het essay van Sarah Boxer n.a.v. zijn tentoongestelde krantencollage 'Wer Bürgerblätter liest, wird blind und taub. Weg mit den Verdummungsbandagen!' (9-2-1930). John Heartfield leverde zijn maatschappijkritiek in de vorm van collages en die werden gepubliceerd in de *Arbeiter-Illustrierte-Zeitung* en dat was zijn eerste. Over die jaargangen A-I-Z, verzameld door ons lid Geert Seffinga, leest u in de [vorige Au Courant](#).

Vol. 1 No. 1 van *Dali News* (pag. 36)

Ter meerdere eer en glorie van zichzelf heeft Salvador Dalí extra edities van *Dali News*, met ondertitel *Monarch of the Dailies*, uitgegeven. Een litho van de uitgave van 20 november 1945 hangt in het Dalí Museum in Florida.

De catalogus met ruim 100 afbeeldingen toont de enorme impact die kranten hebben gehad op de kunst gedurende die hele twintigste eeuw. De titel van deze tentoonstelling en catalogus is natuurlijk een knipoog naar *The Shock of the New* van Robert Hughes, die beroemde tv-serie van acht kunstprogramma's, 35 jaar geleden uitgezonden op BBC 2.

vervolg *De krant van gisteren*

Het boek van Koos Staal is een prachtige collectie van leuke en originele manieren om oude kranten een nieuw leven te geven, in circa honderd kleurenfoto's inzichtelijk gemaakt. Een lange lijst van individuen heeft beeldmateriaal ingezonden, waardoor een enorme verscheidenheid aan krantenhergebruik werd bereikt. Aan alles is gedacht, zelfs de VKTV wordt genoemd op pag. 94/95, waar we George Blommaert in zijn krantenjas tegenkomen in zijn Dagbladmuseum (nog steeds te bezoeken, bij hem thuis in Aartselaar).

Papier-maché van de kranten van gisteren wordt veel toegepast, zo ook op deze *Daily Chair* van [Tal Gur](#) (pag. 32).

Het boek is te bestellen via koos@staalduiker.com of dekrantvangisteren@gmail.com (prijs: € 15,- + € 4,50 verzendkosten). Zie ook: www.staalduiker.com/nl/actueel.html

Paul Klein